

Vanhusneuvoston lausunto Hyvinkään palveluverkkoluonnokseen 2026 - 2036

Vanhusneuvosto kiittää mahdollisuudesta lausua Hyvinkään kaupungin palveluverkkoluonnoksesta (HYD/36/12.00.00.00/2026, lausuntopyyntö 27.2.2026).

Vanhusneuvosto on koennut palveluverkkoluonnokseen liittyviä kysymyksiä, jotka on esitetty liitteessä (Liite). Kysymykset kohdistuvat palveluiden saavutettavuuteen ja yhdenvertaisuuteen, oppimisen laatuun ja pedagogiseen toimintaan, talouteen, liikenteeseen, kuljetuksiin ja turvallisuuteen, aluekehitysvaikutuksiin sekä elinvoimaan, henkilöstöön ja muutosjohtamiseen, osallisuuteen sekä erityisenä huomiona vaihtoehtojen vertailukelpoisuus ja päätöksenteon kriteerit sekä luonnoksen vaihtoehtojen kokonaisvaikutukset sekä pitkän aikavälin kestävyys.

Vanhusneuvoston kokouksessa 17.3.2026 heräsi monia kysymyksiä käsitellessämme palveluverkkoluonnosta. Olemme arvioineet luonnosta paitsi ikäihmisinä, myös veronmaksajina, kuntalaisina ja isovanhempina, kuten liitteessä esille nostetuista kysymyksistä voidaan todeta.

Mielestämme palveluverkkosuunnitelmaan tulee sisällyttää nykytilojen kunto- ja käytettävyyssarviot. Siinä tulee näkyä paitsi vapaaksi jäävien tilojen jatkokäyttötarkoitus myös arviot ylläpitokustannuksista. Tyhjistä tiloista aiheutuu ylläpitokustannuksia. Onko ne huomioitu laskelmissa? Suunnitelmassa tulisi olla selvitettyinä mahdollisuudet käyttää vapautuvia tiloja lisääntyviin ikäihmisten palvelutarpeisiin. Kuinka muunneltavia ovat vapautuvat varhaiskasvatuksen ja koulutoiminnan tilat?

Kirjastotoiminta on ikäihmisille erityisen tärkeää mm. hyvinvoinnin näkökulmasta. Hakalan kirjaston sulkeminen aiheuttaisi haittaa lähellä asuville kirjastomatkan pidentymisen vuoksi. Tällöin myös liikkumiseen, saavutettavuuteen ja turvallisuuteen liittyvät kysymykset korostuvat.

Mahdollisesti lakkautettavilla kouluilla kokoontuu erilaisia liikuntaryhmiä. Vanhusneuvosto esittää, että suljettavien koulujen liikuntatilojen käyttäjäryhmät tulee selvittää. Mikäli niitä käyttävien ikäihmisten ryhmätoiminta keskitetään kauemmas, hyvinvointi-, liikkumis- ja turvallisuusasiat tulee huomioida.

Lapsivaikutusten arviointitulokset eivät olleet käytettävissä lausuntoa laadittaessa, joten emme kuntalais- ja isovanhempiroolissa voineet ottaa kantaa osaan haluamistamme seikoista liittyen mm. luokkakokoihin, osaavan henkilöstön saatavuuteen sekä pysyvyyteen ja pidentyvien koulumatkojen aiheuttamiin hyvinvointiin ja turvallisuuteen liittyviin kysymyksiin.

Hyvinkäällä 30.3.2026

Hyvinkään vanhusneuvosto

Liite Vanhusneuvoston lausuntoon palveluverkkoluonnoksesta 2026-2036

Vanhusneuvosto esittää palveluverkkoluonnoksen valmistelussa huomioitaviin teemoihin liittyviä kysymyksiä:

1. Palveluiden saavutettavuus ja yhdenvertaisuus

- Miten vaihtoehto vaikuttaa lasten koulumatkojen pituuksiin ja turvallisuuteen eri alueilla?
- Toteutuuko yhdenvertaisuus kylien ja kaupunginosien välillä?
- Miten erityisen tuen palvelut turvataan, jos yksiköitä yhdistetään tai lakkautetaan?

2. Oppimisen laatu ja pedagogiikka

- Parantuuko opetuksen laatu ja oppilashuollon saatavuus?
- Miten ryhmäkoot muuttuvat ja ovatko ne jatkossakin suositusten mukaisia?
- Miten henkilöstön saatavuus ja pysyvyys varmistetaan?

3. Talous, investoinnit ja käyttötalous

- Kuinka paljon nykyisissä rakennuksissa on korjausvelkaa ja sisäilmariskejä?
- Onko taloudellisesti järkevämpää peruskorjata vai rakentaa uutta?
- Miten investoinnit vaikuttavat kunnan talouden tasapainoon ja veroprosenttiin?

4. Liikenne, kuljetukset ja turvallisuus

- Kuinka paljon koulukuljetusten määrä ja kustannukset kasvavat?
- Onko turvalliset kevyen liikenteen väylät olemassa tai toteutettavissa?
- Miten saattoliikenne ja ruuhkat vaikuttavat koulujen ympäristöön?
- Onko liikenneturvallisuuteen tehty riittävä vaikutusarvio?

5. Vaikutukset aluekehitykseen ja elinvoimaan

- Miten vaihtoehto vaikuttaa kylien ja alueiden vetovoimaan?
- Onko riski, että palvelujen poistuminen kiihdyttää muuttotappiota?
- Tukeeko vaihtoehto kunnan strategisia tavoitteita (kasvu, tasapaino, elinvoima)?
- Miten ratkaisu vaikuttaa kiinteistöjen arvoihin ja tonttikysyntä?

6. Henkilöstö ja muutosjohtaminen

- Miten henkilöstön työmatkat muuttuvat?
- Millaista tukea henkilöstölle on tarjolla muutostilanteessa?
- Miten varmistetaan osaavan henkilöstön rekrytointi ja pysyvyys?

- Onko henkilöstö osallistunut suunnitteluun riittävästi?

7. Osallisuus ja läpinäkyvyys

- Onko kuntalaisia, henkilöstöä ja oppilaita kuultu riittävästi?
- Onko vaihtoehtojen vaikutusarviointi tehty avoimesti ja vertailukelpoisesti?
- Miten saadut palautteet vaikuttavat suunnitelmien jatkotyöstämisessä?

8. Vaihtoehtojen vertailu ja päätöksenteon kriteerit

- Mitkä ovat päätöksenteon tärkeimmät kriteerit ja painotukset?
- Onko kaikki kuusi vaihtoehtoa arvioitu samoilla mittareilla?
- Perustuuko arviointi realistisiin väestöennusteisiin ja skenaarioihin?
- Mitkä riskit ja epävarmuudet liittyvät jokaiseen esitettyyn vaihtoehtoon?

9. Kokonaisvaikutukset ja pitkän aikavälin kestävyys

- Onko ratkaisu kestävä 10–20 vuoden aikajänteellä?
- Miten eri vaihtoehdot huomioivat väestökehityksen, muuttoliikkeen ja syntyvyysennusteet?
- Onko rakennusten mitoitus ja kapasiteetti oikeassa suhteessa tulevaisuuden tarpeisiin?
- Miten ratkaisu vaikuttaa kunnan hiilijalanjälkeen ja energiatehokkuuteen?

Hyvinkäällä 30.3.2026

Vanhusneuvosto